

МАКРОЕКОНОМСКИ МОНИТОР

Јуни 2021

10(1)

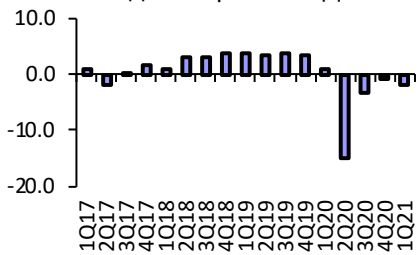
Во првиот квартал од 2021, **БДП се намали за -1.9%** на годишна основа, како резултат на третиот бран од пандемијата со Ковид-19, кој наметна продолжување на карантините дома и кај главните трговски партнери. Во вакви околности, исцрпувањето на ефектите од две клучни владини мерки – субвенција за задржување на работните места „14.500 МКД по работник“ и еднократната парична помош за ранливи групи граѓани – ја задржаа **приватната потрошувачка** нешто над нивото од К1-2020 (раст од 0.4%). Додека, **јавната потрошувачка** ја започна консолидацијата по големата експанзија во претходните три квартали (во К1-2021, намалување од -2.2%). **Инвестициите** забележаа остар пад (-16.6%), што е рефлексивна на воздржаноста од преземање позначајни потфати, но **надворешната трговија** покажа знаци на подобрување (раст на извозот од 8.6% и на увозот од 2%), што делумно се должи и на ослабувањето во текот на првиот квартал лани (ниска споредбена основа). На производната страна, најголем дел од дејностите се на или блиску до нивото од К1-2020, со исклучок на **преработувачката индустрија** која забележа пад од 6.2%.

Невработеноста во првиот квартал од 2021 понатамошно благо се намали, на 16% од претходните 16.1% (К4-2020), додека, **вработеноста забележа понатамошно благо зголемување**, од 46.8% на 47.1%, што упатува на стабилизација на пазарот на труд. Нема понатамошна пасивизација на активното население која беше интензивна во вториот и третиот квартал од 2020, но нема ниту позначајни знаци на реактивирање. Во првиот квартал, **транспортот, хотелиерството и услугите со храна, и другите услужни дејности** изгубиле вкупно околу 9,500 работни места споредено со К4-2020, што е во линија со карантините и наметнатото затварање во пикот на третиот бран од пандемијата.

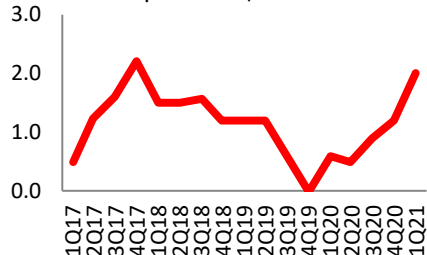
Неизвесноста во економијата спласна во вториот квартал од 2021 со почетокот на процесот на масовна имунизација и постепено намалување на рестриктивните мерки против коронавирусот. Под претпоставка дека економските текови ќе може да се нормализираат до разумен степен до почетокот на есента 2021, **проекцијата за растот на БДП во 2021 изнесува 4.1%**.

РАСТ И ИНФЛАЦИЈА

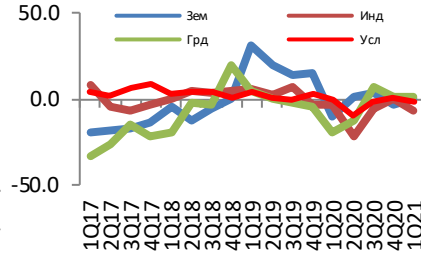
Годишен раст на БДП

Пораст на цените

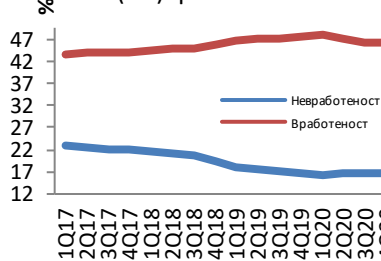
Секторски раст

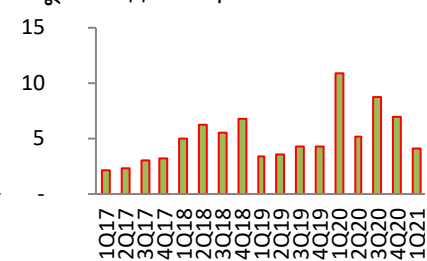
Годишен раст, %	3Q2020	4Q2020	1Q2021
БДП ЕУ 27	(4.3)	(0.7)	(0.4)
БДП Северна Македонија	(3.3)	(0.7)	(1.9)
Годишен раст, %	3Q2020	4Q2020	1Q2021
Вкупна инфлација	0.9	1.2	2.0
Базична инфлација	0.7	0.9	1.6

ПАЗАР НА ТРУД

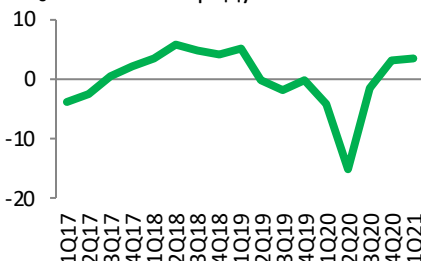
(Не)вработеност

Годишен раст на плати

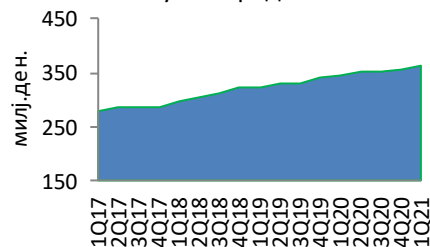
Раст на продуктивност

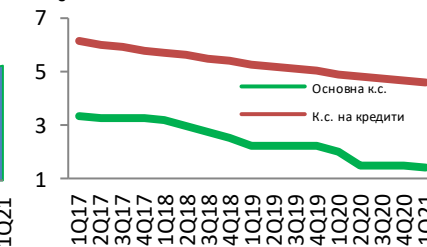
%	3Q2020	4Q2020	1Q2021
Стапка на активност (%)	55.8	55.8	55.8
Невработеност на млади (%)	34.8	34.8	37.1
Просечна нето плата (ден.)	27,390	27,927	28,156
Раст на продуктивност (%)	(1.69)	2.99	3.56

ФИНАНСИСКИ ПАЗАРИ

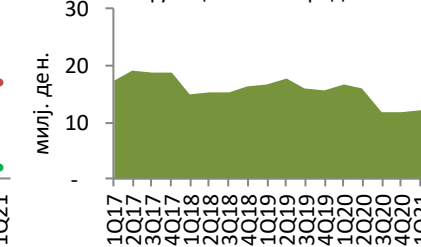
Вкупни кредити

Каматни стапки

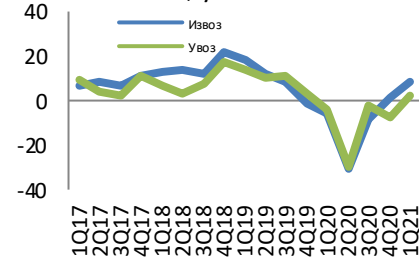
Нефункционални кредити

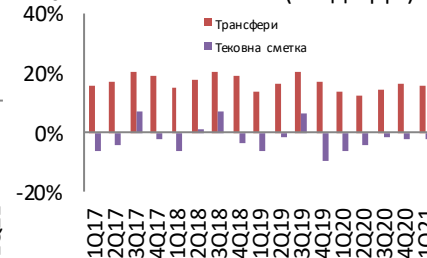
Годишен раст	3Q2020	4Q2020	1Q2021
M2	11.4%	11.2%	12.0%
Депозити	6.1%	5.9%	7.4%
Кредити	5.2%	1.1%	2.1%
Девизни резерви	11.3%	3.0%	30.6%

НАДВОРЕШНА СМЕТКА

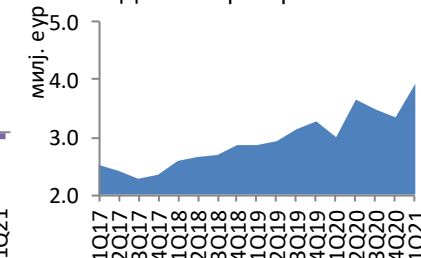
Раст, увоз-извоз

Тековна сметка (% од БДП)

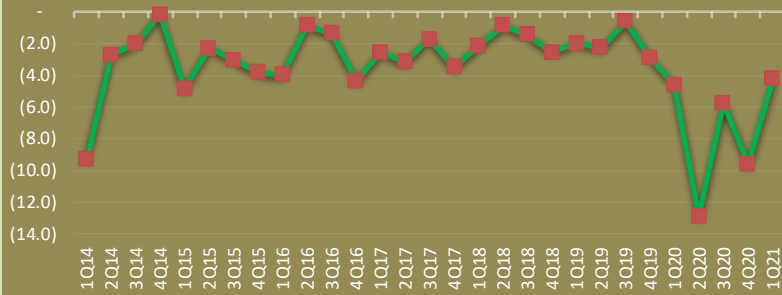

Девизни резерви

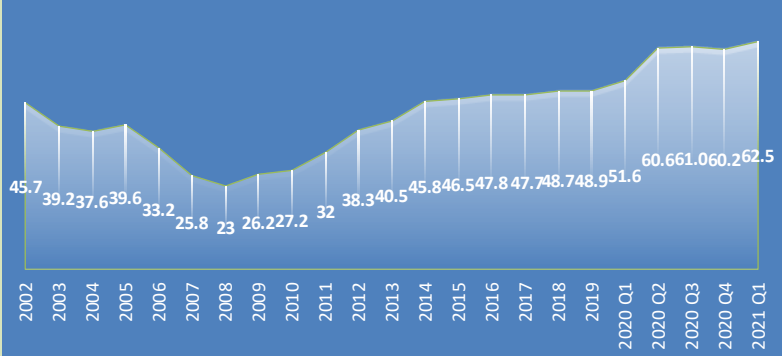

% од БДП	3Q2020	4Q2020	1Q2021
Трговско салдо	-11.5%	-14.1%	-12.0%
Приватни трансфери	14.5%	16.2%	15.6%
Тековна сметка	-1.9%	-2.4%	-2.3%
Странски инвестиции	0.3%	-2.8%	1.0%
Девизни кред. / вкупни кред.	28.7%	28.5%	28.8%

Буџетски дефицит (% од БДП)

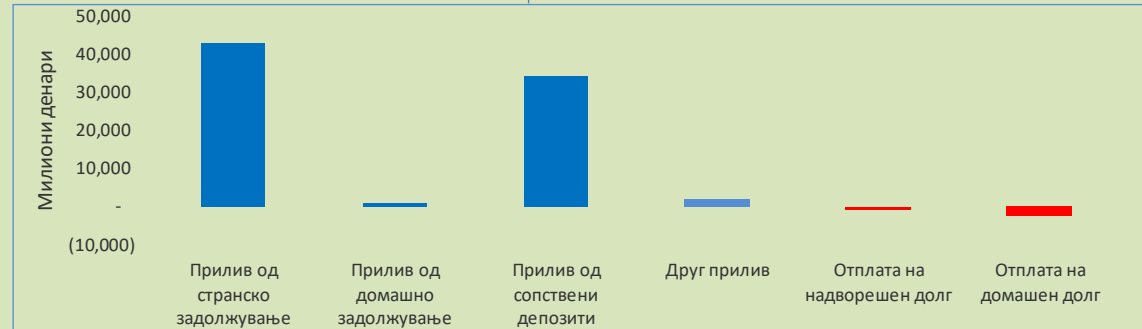
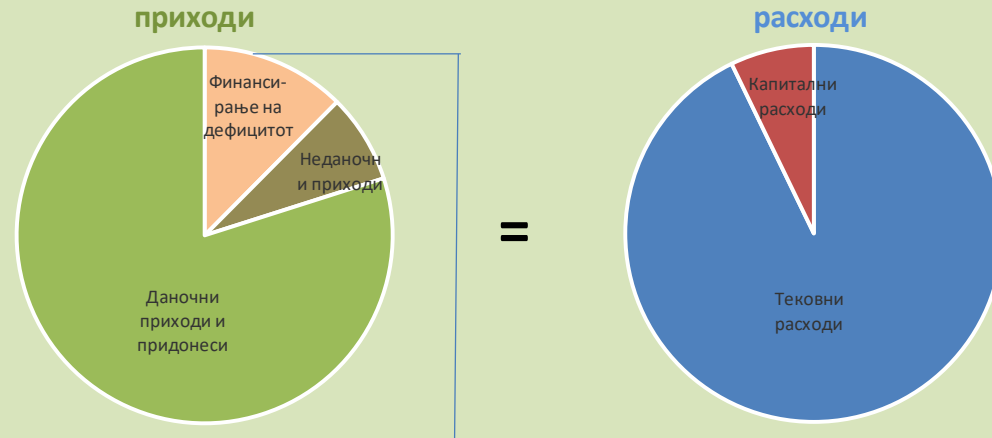
Јавен долг (% од БДП)

Структура на јавен долг

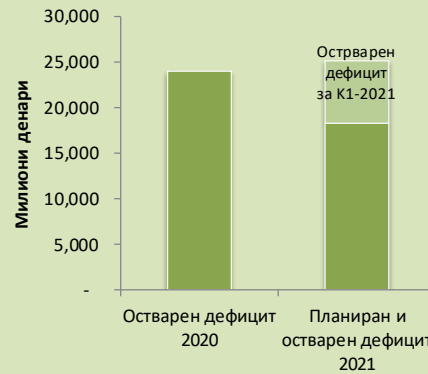

ЈАВНИ ФИНАНСИИ

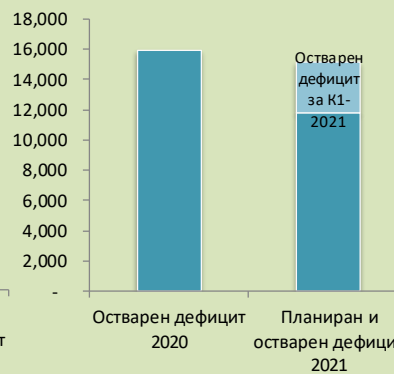
Во К1-2021, буџетскиот дефицит изнесува 4.2% од БДП и е во линија со проекциите.

Пензиски буџет

Во К1-2021, пензискиот дефицит е реализиран скоро пропорционално (26.9%).

Здравствен буџет

Во К1-2021, здравствениот дефицит е незначајно потреализиран (22.3%).

Капитални расходи

Во К1-2021, капиталните инвестиции се значајно потреализирани со 16.5%.

ИНДУСТРИСКИ БЛИЦ

	Индустриско производство			Работници во индустријата		
	1-3Q/20	1-4Q/20	1Q/21	1-3Q/20	1-4Q/20	1Q/21
Енергија	(12.9)	(10.0)	(22.1)	(0.9)	(1.2)	(3.8)
Интермедијарни производи, освен енергија	(7.3)	(4.1)	8.3	(5.4)	(5.6)	(3.9)
Капитални производи	(20.0)	(14.5)	(13.2)	(3.2)	(2.9)	(2.1)
Трајни производи за широка потрошувачка	(30.0)	(29.5)	(15.9)	(7.5)	(6.7)	(0.4)
Нетрајни производи за широка потрошувачка	(8.8)	(9.1)	(3.6)	(5.4)	(5.3)	(4.1)
Производство на прехранбени производи	(1.9)	(4.5)	(3.2)	(0.2)	(0.4)	(2.9)
Производство на метали	(10.8)	(11.0)	(37.0)	(4.3)	(1.6)	12.2
Производство на облека	(13.9)	(13.9)	(20.6)	(7.1)	(7.0)	(6.1)
Производство на неметални минерални производи	(5.8)	(2.1)	6.0	(1.4)	(2.3)	(2.5)
Производство на тутунски производи	(10.1)	(15.3)	(19.6)	(23.6)	(24.8)	(3.0)
Производство на пијалаци	(12.7)	(8.8)	(3.7)	0.7	0.6	(2.4)
Производство на кокс и рафинирани нафтени производи	13.0	9.3	40.4	0.0	0.6	3.5
Производство на електрична опрема	(22.3)	(15.5)	34.2	(10.9)	(10.6)	(5.9)
Производство на фабрикувани метални производи	25.4	20.5	(12.2)	8.3	2.2	1.6
Вкупно	(12.1)	(9.5)	(6.1)	(4.7)	(4.6)	(3.5)

Finance Think е непрофитен институт за економски истражувања и политики. Основан е во во 2012 година.

Нашата Визија

Да поттикнеме економско размислување за подобра благосостојба утре.

Нашата Мисија

Да го подобриме влијанието на економските, социјалните и развојните трендови и политики врз граѓаните во Северна Македонија и регионот на Западниот Балкан, преку економски истражувања, застапување базирано на докази и водено од податоци, и поттикнување критичка дебата за демократските процеси.

Истражувањето на Finance Think им помага на носителите на политиките, застапниците на политиките, креаторите на мислење, економските новинари и јавноста да ги разберат прашањата кои влијаат врз обичните граѓани.

Врз основа на статутот, Finance Think се стреми да постигне **три статутарни цели**. Тие се:

- Да придонесе кон подобрување на економските, социјалните и развојните политики и реформи преку продуцирање докази, базирани на истражување и водени од податоци.
- Да се зголеми ефектот од производите на Finance Think врз целните групи (вештини), донесувањето политики (политики и реформи) и општеството (свесност).
- Да се развие институционалниот капацитет на Finance Think, во смисла на истражување, застапување, финансирање и комуникација, со цел посилено влијание врз економските, социјалните и развојните реформи и врз ефектите што соодветните политики ги имаат врз граѓаните.

Програмски области

- Политики на раст и развој
- Фискална транспарентност и одговорност
- Конкурентност и пристапување кон ЕУ
- Сиромаштија, вработување и вештини
- Родови и доходни нееднаквости
- Социјално претприемништво и жени
- Миграција и дознаки

ОДГОВОРНОСТ

Copyright © 2021 од страна на Finance Think, Сите права се задржани.

Ниеден дел од оваа публикација не смее да се репродуцира, складира или внесе во систем за пребарување или да се пренесува во која било форма или со какви било средства (електронски, механички, со фотокопирање, снимање или на друг начин), без претходна писмена дозвола од сопственикот на авторските права. Finance Think направи максимални напори да ја осигура точноста на информациите презентирани во овој документ. Меѓутоа, ниту Finance Think ниту кој било од неговите носители на одлуки или аналитичари или вработени може да биде одговорен за какви било финансиски последици кои произлегуваат од употребата на информациите претставени од овде.

Finance Think

Институт за економски истражувања и политики
Ул. Фредерик Шопен 1/2, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
+389 2 6156 168, www.financethink.mk, info@financethink.mk